

На основу члана 88. став 4. Закона о шумама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 - др. закон) и члана 3. Правилника о ближим условима, као и начину доделе и коришћења средстава из годишњег програма коришћења средстава за одрживи развој и унапређење шумарства („Службени гласник РС”, број 23/25)

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде расписује

К О Н К У Р С

ЗА ДОДЕЛУ СРЕДСТАВА ПО ГОДИШЊЕМ ПРОГРАМУ КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА ЗА ОДРЖИВИ РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ ШУМАРСТВА У 2026. ГОДИНИ

I.

Расписује се конкурс за доделу средстава по Годишњем програму коришћења средстава за одрживи развој и унапређење шумарства у 2026. години (у даљем тексту: Конкурс), у складу са условима утврђеним Уредбом о утврђивању Годишњег програма коришћења средстава за одрживи развој и унапређење шумарства у 2026. години („Службени гласник РС”, бр. 48/26 и 96/26) – у даљем тексту: Уредба, за следеће врсте послова:

Ред. број	Врста посла	Јед. мере	Највиша јединична цена учешћа средстава буџета (РСД)	Укупно учешће средстава буџета Републике Србије (РСД)
1	2	3	4	5
1.	ЗАШТИТА ШУМА			15.000.000
	Заштита шума од болести и штеточина	РСД		
	Одржавање противпожарних пруга	km	56.000	-
	Градња противпожарних пруга	km	170.000	-
2.	ПОШУМЉАВАЊЕ			40.000.000
	Пошумљавање	ha	200.000	
	Подизање плантажа и интензивних засада	ha	170.000	
	Пошумљавање голети у приватној својини (подела шумских садница физичким лицима), и то:			
	а) четинари	ha	55.000	
	б) тврди и племенити лишћари	ha	65.000	
	в) меки лишћари	ha	55.000	
	г) багрем	ha	35.000	
	Мелиорација	ha	200.000	
	Санација	ha	200.000	
3.	НЕГА И ОДРЖАВАЊЕ ШУМА			20.000.000
	Нега шума у складу са прописаним упутствима за газдовање одређеним газдинским типом	ha	40.000	
	Прве прореде у шумским засадима	ha	40.000	
4.	ГРАДЊА, РЕКОНСТРУКЦИЈА И САНАЦИЈА ОШТЕЋЕЊА ШУМСКИХ ПУТЕВА			285.640.000
	Радови на I фази	km	1.900.000	
	Радови на II фази	km	2.500.000	
	Радови на I и II фази	km	4.400.000	
	Реконструкција шумског пута	km	3.500.000	
	Санација шумског пута	km	4.400.000	
	Градња моста на траси шумског пута:			

	а) површина самоносиве коловозне плоче	m ²	33.000	
	б) површина обалних ослонаца	m ²	75.000	
5.	ПРОИЗВОДЊА ШУМСКОГ СЕМЕНА			1.500.000
	Сакупљање семена шумских воћкарица	kg	1.000	
	Сакупљање семена храста лужњака и црвеног храста: а) селекционисано, односно квалификовано семе б) семе познатог порекла	kg kg	200 100	
	Сакупљање семена осталих храстова и букве: а) селекционисано, односно квалификовано семе б) семе познатог порекла	kg kg	500 230	
	Сакупљање семена јавора и јасена: а) селекционисано семе б) семе познатог порекла	kg kg	1.000 700	
	Сакупљање семена црног и домаћег ораха, питомог и дивљег кестена: а) селекционисано семе б) семе познатог порекла	kg kg	200 100	
	Сакупљање шумског семена осталих лишћара: а) селекционисано семе б) семе познатог порекла	kg kg	500 400	
	Сакупљање шумског семена црног и белог бора, смрче, јеле, оморике	kg	7.500	
	Сакупљање шумског семена осталих четинара	kg	3.500	
6.	ПРОИЗВОДЊА ШУМСКОГ САДНОГ МАТЕРИЈАЛА			20.000.000
	Класичне саднице тврдих лишћара (буква, храстови, јавор, јасен): а) селекционисане, односно квалификоване б) познатог порекла	ком. ком.	30 25	
	Саднице шумских воћкарица (дивља трешња, дивља крушка, дивља јабука, мукиња, брекиња, оскоруша, јаребика, мечја леска)	ком.	30	
	Саднице црног и домаћег ораха и питомог кестена: а) селекционисане б) познатог порекла	ком. ком.	20 15	
	Саднице осталих лишћара (без багрема)	ком.	15	
	Школоване саднице лишћара (1+1 и 2+1)	ком.	25	
	Контејнерске саднице лишћара селекционисане (1+0)	ком.	35	
	Контејнерске саднице лишћара познатог порекла (1+0)	ком.	30	
	Контејнерске саднице четинара (1+0) и саднице четинара у нисула ролнама (1+1 и 2+1)	ком.	15	
	Саднице четинара класичне (1+0)	ком.	10	
7.	ЕДУКАЦИЈА И ПРОМОЦИЈА	РСД		11.000.000
8.	ОСТАЛИ ПРОЈЕКТИ ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА ЗА ШУМАРСТВО	РСД		2.000.000
	Анализа запремина и запреминског прираста у шумама четинара – смрче и дуглазије			
	Набавка мобилних уређаја за електронско праћење производње			
	УКУПНО:			395.140.000

II. Подносилац пријаве на Конкурс

• Пријаву за доделу средстава може поднети лице које испуњава одговарајуће услове (у даљем тексту: подносилац пријаве), и то ако је:

1) сопственик, односно корисник шума и шумског земљишта, као и другог земљишта намењеног пошумљавању;

2) правно лице и предузетник, ако је закључило уговор о изради и реализацији радова, односно пројеката са сопствеником, односно корисником шуме или земљишта на коме ће се изводити радови;

3) научноистраживачка установа у области шумарства, као и правно лице које испуњава посебне услове утврђене конкурсом, за едукацију и промоцију или за остале пројекте од општег интереса за шумарство;

4) шумски расадник уписан у Регистар матичњака, шумских расадника и расадника украсног дрвећа и жбуња који води Министарство;

5) правно лице, за радове на пошумљавању и мелиорацији шума у државној својини који ће се делом финансирати из буџета пројекта „Јачање отпорности српских шума ради обезбеђивања енергетске сигурности најугроженијих, уз допринос њиховим средствима за живот и секвестрацији угљеника” (у даљем тексту: *FOREST Invest*), сагласно споразуму који је Влада Републике Србије потписала са Организацијом за храну и пољопривреду Уједињених Нација (у даљем тексту: *UN FAO*) 20. фебруара 2025. године.

• Физичко лице остварује право на доделу бесплатног садног материјала преко регистрованог шумског расадника који има обезбеђен садни материјал произведен у складу са законом који уређује област шумског репродуктивног материјала, са којим је склопило уговор.

III.

Право на доделу средстава има подносилац пријаве који ће послове из тачке I. Конкурса извршити на подручју Републике Србије, осим на подручју Аутономне покрајине Војводине.

IV. Начин подношење пријаве

1. За сваку врсту посла од редног бр. 1 – 8. подноси се посебна пријава на конкурс, са пратећом конкурсном документацијом.
2. Пријава за доделу средстава за радове на пошумљавању и мелиорацији шума у државној својини, који ће се делом финансирати из буџета пројекта *FOREST Invest*, врши се на посебном обрасцу пројектне пријаве (*Образац FOREST Invest*).
3. Обрасци пријава на Конкурс преузимају се са интернет странице Управе за шуме www.upravazasume.gov.rs.
4. Пријава за доделу средстава по Конкурсу, са пратећом конкурсном документацијом и табеларним приказом рекапитулације планираних радова, подноси се скенирана у електронском облику на e-mail адресу konkursi.sume@minpolj.gov.rs.

V. Конкурсна документација

Пријава за доделу средстава садржи: опште податке - назив подносиоца пријаве, име и презиме лица које га заступа, број службеног телефона, мејл адресу, матични број подносиоца пријаве, порески идентификациони број, **број рачуна отворен код Управе за трезор** за средства за одрживи развој и унапређење шумарства, као и табеларне приказе планираних послова. Уколико има више пријава по Конкурсу ове податке доставити само у једном примерку.

Уз писану пријаву подносилац је дужан да достави и следеће:

1) Програм, односно пројекат сачињен у складу са Правилником о ближим условима, као и начину доделе и коришћења средстава из годишњег програма коришћења средстава за одрживи развој и унапређење шумарства (у даљем тексту: Правилник), са детаљном калкулацијом трошкова са ПДВ-ом за све врсте посла и по сваком објекту из поднетог програма – пројекта и то:

• За послове под редним бројем 1. Заштита шума – Заштита шума од болести и штеточина, програм који садржи следеће податке: врсту болести, односно штеточине против које се предузимају мере заштите шума; угрожене, односно нападнуте површине, категорисане по степену угрожености, односно напада, као и површине које ће се третирати; метод заштите, односно сузбијања; врсту препарата за сузбијање; период

сузбијања; очекиване ефекте; податке о кадровској и техничкој опремљености правног лица које је носилац реализације програма, као и остале релевантне податке.

- За послове градње и одржавања противпожарних пруга, доставити пројекат сачињен у складу са Правилником и прописима који уређују област заштите шума од пожара.

- За послове под редним бројем 2. Пошумљавање - програм за послове пошумљавања, подизања плантажа и интензивних засада, пошумљавања голети у приватној својини поделом садница физичким лицима, мелиорације и санације, који се изводе у **уређеним шумама**, који садржи копију извода из посебне основе описа станишта, плана гајења и евиденције извршених радова за основе које нису електронски достављене Управи за шуме и попуњене евиденције извршених радова које нису унете у централну базу информационог система у шумарству.

За радове на санацији неопходно је доставити санациони план за површине захваћене природном непогодом.

Програм за послове који се изводе у **неуређеним шумама, у шумама и на шумском земљишту у својини физичких лица, као и на земљишту ван шумског подручја**, садржи податке о власнику земљишта, локацији и класи земљишта, опис станишта, податке о врсти, старости и количини садног материјала и копију уговора који подносилац захтева закључује са власником земљишта. Број садница по хектару за пошумљавање наведених површина утврђује се програмом у зависности од услова станишта, и не може бити мањи од:

- 300 комада за саднице топола,
- 2000 комада за саднице јавора, јасена и школоване или контејнерске, односно нисула саднице осталих врста,
- 2500 комада за нешколоване остале саднице четинара и осталих лишћара, осим садница букве са голим кореном,
- 5000 комада за саднице букве са голим кореном.

Правно лице, односно предузетник, преко кога физичко лице остварује право на бесплатне саднице или комплетно пошумљавање, израђује и доставља програм за пошумљавање и уговор са власником земљишта, а на основу поднетог захтева физичког лица и доказа о власништву.

Минимална површина парцеле за коју се израђује програм и подноси захтев је 5 (пет) ари.

У пријави на конкурс навести период када се врши пошумљавање за које се подноси пријава на Конкурс.

За радове на пошумљавању и мелиорацији шума у државној својини у сезони јесен 2026 – пролеће 2027. године, који ће се **делом финансирати из буџета пројекта *FOREST Invest***, из средстава за одрживи развој и унапређење шумарства финансираће се вредност садног материјала у износу од 50%, док ће се преосталих 50% вредности садног материјала финансирати из средстава корисника шума у државној својини.

- За послове под редним бројем 3. – Нега шума, програм садржи копију извода описа станишта за конкретну површину из плана гајења за основе које нису електронски достављене Управи за шуме, и попуњене евиденције извршених радова из основа газдовања шумама, **које нису унете у централну базу информационог система у шумарству**. Програм неге се израђује за површину целог одсека. За прве прореде у шумским засадима, поред наведених података, програм садржи и извођачки пројекат газдовања шумама.

- За послове под редним бројем 4. Градња, реконструкција и санација оштећења шумских путева, главни пројекат урађен у складу са Правилником, израђен на посебној геодетској подлози, уз који се прилаже извод из планског документа газдовања шумама којим је планирана градња, реконструкција или санација оштећења шумског пута. Уз техничку документацију главног пројекта подносилац пријаве на Конкурс доставља и дигиталну карту са унетим постојећим путевима и приказом трасе новог шумског пута (*kmz* или *kml file*).

Поред наведеног, ако је подносилац пријаве за градњу шумског пута удружење власника шума – физичких лица, програм садржи и податке о броју чланова удружења укупно и броју чланова удружења чије шуме пут отвара, као и **изјаву одговорног лица удружења дату под пуном материјалном и кривичном одговорношћу да је удружење обезбедило потребне и ваљане сагласности сопственика, односно фактичких корисника катастарских парцела на траси шумског пута.**

- За послове под редним бројем 5. Производња шумског семена, попуњена табела из става 1. тачке V. Конкурса, која садржи податке о врсти дрвета, категорији и количини семена сакупљеног у сезони јесен/зима 2025/2026. године, до дана расписивања Конкурса.
- За послове под редним бројем 6. Производња шумског садног материјала, уверења о пореклу шумског семена са приложеном декларацијом о квалитету, као и врсту дрвета, количину садница, начин

производње и калкулацију трошкова са ПДВ-ом за производњу једногодишњег шумског садног материјала. За садни материјал топола и врба навести назив клона.

- *За послове под редним бр. 7 и 8. Едукација и промоција и остали пројекти од општег интереса за шумарство - образац пријаве – евиденциони лист пројекта, који се преузима са интернет странице Управе за шуме www.upravazasume.gov.rs, попуњен и оверен од стране подносиоца.*

2) **Копију добијене сагласности** за пошумљавање пољопривредног земљишта издату од стране Министарства у складу са законом којим се уређује пољопривредно земљиште.

3) **Одлуку** надлежног органа управљања подносиоца пријаве о усвајању програма, односно пројекта који учествују на конкурс.

4) **Доказ** о обезбеђеном садном материјалу (сопствени садни материјал – навести назив или локацију шумског расадника, или уговор закључен са произвођачем уписаним у књигу произвођача и добављача репродуктивног материјала коју води Управа за шуме).

5) **Изјаву** одговорног лица да се поднети програм - пројекат не финансира и није финансиран код неког другог даваоца средстава за исте намене или уколико се финансира, доставити копију уговора закљученог са тим даваоцем средстава за програм – пројекат.

VI. Калкулација трошкова

При калкулацији трошкова за све врсте радова који се финансирају из средстава за одрживи развој и унапређење шумарства, поред материјалних трошкова за поједине врсте послова, калкулишу се и трошкови накнада за рад радне снаге потребне за извођење радова, без обзира да ли се радови изводе сопственом радном снагом или ангажованом по основу уговора са извођачем радова. Не калкулишу се накнаде за стручно техничке послове техничара, пословођа, инжењера и др. запослених код корисника шума, што представља учешће корисника шума у одређеном виду посла.

Код пројекта едукације и промоције и осталих пројеката од општег интереса за шумарство, зараде чланова стручног тима који су у радном односу могу бити исказане највише до једне трећине радног времена, а за запослене у научно-истраживачким институтима који зараду остварују на тржишту могу бити исказане у пуном износу зараде/дан. Висина ауторских хонорара се дефинише уговором.

При правдању трошкова признаје се висина трошкова са припадајућим ПДВ-ом у складу са Законом о порезу на додату вредност, односно са урачунатим ПДВ-ом у износу за који није остварен повраћај истог.

Режијски трошкови се калкулишу у износу до 10% од укупне вредности програма/пројекта, ако та вредност заједно са режијским трошковима не прелази 5.000.000,00 динара, односно до 5% за програме и пројекте чија укупна вредност прелази 5.000.000,00 динара.

Приликом пријема радова, режијски трошкови се признају у односу на вредност примљених и оправданих радова.

VII. Рок за подношење пријава

Рок за подношење пријава по овом конкурс је 10 дана од дана објављивања.

VIII. Критеријуми и бодовање поднетих програма и пројеката

Уколико је за радове из тачке I. редни бр. 1- 6. Конкурса поднето више програма/пројеката који испуњавају услове конкурса, а чија је укупна вредност већа од одређеног износа за поједине врсте послова, извршиће се њихово бодовање на основу критеријума прописаних овим конкурсом, као и бодовање свих пројеката поднетих под тач. 7 и 8. Конкурса.

Ако пријаве на конкурс поднесе већи број подносилаца, укупан износ средстава не може бити додељен једном подносиоцу пријаве, односно до 80% расположивог износа по конкурс може се доделити једном подносиоцу, изузев у случају да након извршеног бодовања више програма/пројеката има највећи број бодова, којом приликом ће се уговорати сви пројекти са истим бројем бодова у истом процентуалном износу.

Сагласно одредби члана 73. став 2. Закона о шумама, удружење сопственика шума које поседује више од 100 хектара шуме и **које газдује шумама чланова удружења**, има приоритет при коришћењу средстава.

Критеријуми за бодовање програма/пројеката су:

1. За радове на **заштити шума** од болести и штеточина, градњи и одржавању противпожарних пруга:

- хитност - оцена од 1-5, најнижу оцену добијају пројекти са најмањим степеном хитности;
- калкулативна цена по јединици мере – оцене од 1-5, најнижу оцену добијају пројекти са највећом калкулисаном ценом;
- површина шума која се штити - оцена од 1-5 – најнижу оцену добијају пројекти који се односе на најмање површине;
- успешност у реализацији ранијих уговора - само подносиоцима пријава који нису по претходном конкурс Управе за шуме реализовали у целости или благовремено (без анексирања рока) уговорене радове одузима се 5 бодова.

2. За радове на **пошумљавању**:

2.1. Успешност у реализацији ранијих уговора - само подносиоцима пријава који нису по претходном конкурс Управе за шуме реализовали у целости или благовремено (без анексирања рока) уговорене радове одузима се 5 бодова.

2.2. Категорија пошумљавања	Број бодова
Пошумљавање голети	10
Подизање плантажа и интензивних засада	5
Подела шумских садница физичким лицима	10
Санација површина пошумљавањем	20
Мелиорација деградираних шума	15

2.3. За радове на пошумљавању и мелиорацији шума у државној својини уз учешће средстава пројекта *FOREST Invest*, уговориће се 50% вредности садница за све пројекте за које подносилац пријаве закључи уговор са FAO о финансирању по том пројекту, до расположивог износа средстава за одрживи развој и унапређење шумарства. У случају да вредност тог садног материјала прелази расположиви износ средстава буџета, приоритето ће се уговорати пројекти са већом планираном површином на којој се изводе радови.

3. За радове на **нези шума**:

3.1. Успешност у реализацији ранијих уговора - само подносиоцима пријава који нису по претходном конкурс Управе за шуме реализовали у целости или благовремено (без анексирања рока) уговорене радове одузима се 5 бодова.

3.2. Вид рада	Број бодова
Нега шума у складу са прописаним упутствима за газдовање одређеним газдинским типом	20
Прве прореди у шумским засадима	5
Површина на којој се изводе радови – већи број бодова доделиће се за негу већих површина шума, рангирано у распону површина од 1-20, 21-50, 51-100 и преко 100 хектара	1 - 4

4. За радове на **градњи, реконструкцији и санацији шумских путева и градњи моста на траси шумског пута**, приоритетно се бодују и уговарају пројекти градње и санације шумских путева са припадајућим мостовима. Пројекти реконструкције шумских путева се бодују у односу на преостали износ. Неће се уговорати радови на деоницама које немају приступ са пута истог или вишег ранга.

Критеријуми за бодовање пројеката градње, реконструкције и санације шумских путева су:

- хитност**- санација 5 бодова, градња шумског пута 3 бода, реконструкција 1 бод; уколико је пријава поднета за један путни правац са различитим врстама радова дуж трасе пута, број бодова представља пондерисану средину бодова на појединачним деловима трасе, према врсти радова;
- припадност мрежи путева** – примарна мрежа 5 бодова, секундарна мрежа 3 бода; путеви терцијарне мреже неће се уговорати;

- **наставак радова** – радови који се настављају на радове започете и успешно реализоване у претходној години добијају додатних 5 бодова;
- **успешност у реализацији ранијих уговора** - само подносиоцима пријава који нису по претходном конкурс Управе за шуме започели са реализацијом уговора одузимају се 3 бода;
- **удружења сопственика шума – физичких лица КОЈА ГАЗДУЈУ ШУМАМА ЧЛАНОВА УДРУЖЕЊА** са преко 100 хектара шума добијају додатних 2 бода, преко 200 ха добијају додатних 3 бода, преко 300 ха добијају додатних 4 бода, а преко 500 ха добијају додатних 5 бодова.
- **површина шума коју отвара пут по једном километру пута, са зоном ширине највише до 1500 метара у односу на пут:**

Површина шума ha/km	Број бодова
0 – 50	0
50 – 100	2
100 – 200	3
200 и више	4

5. За радове на **производњи шумског семена**:

Критеријум	Опис	Број бодова
Врста дрвећа	Четинари и лишћари, осим црног и домаћег ораха, питомог и дивљег кестена	5
	Црни и домаћи орах, питоми и дивљи кестен	2
Категорија	Квалификовано и селекционисано	5
	Познатог порекла	2

6. За радове на **производњи шумског садног материјала**, половина износа средстава по Уредби уговориће се за производњу лишћарских садница, а половина средстава за производњу садница четинара. Уколико је износ средстава по поднетим пријавама мањи од овако одређеног износа за наведене намене, извршиће се прерасподела средстава у односу на поднете пријаве, а у складу са бодовањем.

За **производњу шумског садног материјала** критеријуми су:

Критеријум	Опис	Број бодова
Порекло семена	Домаће	5
	Из увоза	0
Начин производње садница	Контејнери и школоване саднице	20
	Нисула	15
	Саднице са голим кореном, нешколоване	10
Категорија садница (осим садница топола и врба, које се бодују као саднице познатог порекла)	Тестиране	25
	Квалификоване	20
	Селекционисане	15
	Познатог порекла	10

7. За радове под **редним бр. 7 и 8.** из тачке I. Конкурса критеријуми за уговарање су следећи:

- актуелност;
- референтност и структура учесника и сарадника;
- материјално технички капацитети за реализацију пројекта;
- одрживост резултата и ефеката;
- понуђена цена;

- предвиђени рок за завршетак пројекта;
- успешност у реализацији ранијих уговора – само подносиоцима пријава који нису у претходном петогодишњем периоду реализовали у целости или благовремено (без анексирања рока) уговорене радове на конкурсима Управе за шуме, одузима се 5 бодова.

По свим критеријумима бодовање се врши оценом од 1-5, при чему је оцена 1 најнижа.

У поступку бодовања програма, односно пројекта, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за шуме (у даљем тексту: Управа за шуме) може, пре закључења уговора, да затражи презентацију поднетог програма, односно пројекта, као и корекције у погледу врсте и дужине трајања пројектних активности, калкулације трошкова и висине траженог износа, не мењајући предмет и остале битне елементе програма, односно пројекта.

IX. Закључивање уговора

ПРЕЛИМИНАРНИ РЕЗУЛТАТИ БОДОВАЊА И ПРЕДЛОГ ПРОГРАМА ЗА УГОВАРАЊЕ биће објављени на званичној интернет страници Управе за шуме www.upravazasume.gov.rs. Подносиоци пријава могу да поднесу образложене примедбе на објављене резултате електронски, на адресу konkursi.sume@minpolj.gov.rs у року од три дана од дана објављивања прелиминарних резултата на интернет страници Управе за шуме.

Коначну одлуку о расподели средстава доноси директор Управе за шуме, на предлог комисије за оцену програма и пројекта поднетих на конкурс.

Коначна одлука о расподели средстава биће објављена на званичној интернет страници Управе за шуме, у року од 3 дана од дана истека рока за подношење образложене примедбе.

Управа за шуме ће закључити уговор са подносиоцима пријава чији пројекти имају већи збир оцена по критеријумима из тачке VIII, до укупно опредељеног износа Уредбом за поједине врсте послова.

Уговором који Управа за шуме закључује са подносиоцем пријаве утврђују се услови и начин коришћења средстава из тачке I. Конкурса, а у зависности од прилива средстава буџета Републике Србије и времена вршења поједине врсте посла.

За радове који ће се делом финансирати из буџета пројекта *FOREST Invest*, корисник средстава са Управом за шуме закључује уговор о финансирању садног материјала употребљеног на пошумљавању, а посебан уговор са *UN FAO* о финансирању осталих трошкова пошумљавања, у складу са условима из главе V. Конкурсна документација.

X.

Овај конкурс објавити на интернет страници Управе за шуме.

В.Д. Д И Р Е К Т О Р А

Владимир Николић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде
Управа за шуме
Београд